# יום ד', ז' באייר תשס"ד (28 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, המהדורה החודשית של **"דע מאין באת..."**: [על המתרחש בעולם במאה ה- **16** לסה"נ]
**במרכז אירופה** ובמערבה עמדה המאה ה- 16 בעיקר בסימן הרפורמציה. ההגמוניה המוחלטת של הכנסיה הקתולית התמוטטה בעקבות המרד שהנהיג מרטין לותר, הנזיר הגרמני שערער על עקרונות היסוד של הכנסיה האפיפיורית. על מסד המחאה הלותרנית נוצרו, החל משנות ה- 20 כנסיות חדשות "פרוטסטנטיות", שלא הכירו בסמכותו של האפיפיור ברומא. **הכנסיה הקתולית החלה להתמודד** עם המהפכה הדתית רק מאמצע המאה, אחרי שאיבדה את מרותה בחלק ניכר מנסיכויות גרמניה, בארצות סקנדינוויה, באנגליה ובסקוטלנד, ונאלצה להשלים עם קיומן של קהילות פרוטסטנטיות גדולות בארצות השפלה, בצרפת ובפולין. בתהליך זה גובשו מחדש הדוגמות התיאולוגיות של הכנסיה כדי לחדד את התשובות לפרוטסטנטים, נעשה ארגון מחדש של המוסדות הכנסייתיים, והוקמו מנגנונים לדיכוים של רפורמיסטים. **ההבדלים התיאולוגיים** שמשו עילה לשפיכות דמים שנמשכה יותר מ- 100 שנה: מרידות איכרים, מלחמות אחים, מלחמות שחרור, מלחמות בין מדינות ורדיפות הכיתות והמינים משני צדי המתרס. ברחבי הקיסרות הגרמנית הושגה מעין שביתת נשק בין קתולים לבין פרוטסטנטים ב**שלום אוגסבורג** (1555) לפיו השליט בכל נסיכות הוא הקובע את דת נתיניו (?), אולם בשאר חלקי אירופה נמשכו מלחמות הדת ללא הפוגה. (בכמה מן המלחמות הללו היתה המחלוקת הדתית רק איצטלה למאבק פוליטי נגד כוחו של בית האבסבורג).
**אויב נוסף** שאיים על בית האבסבורג ועל העולם הנוצרי כולו היה האימפריה העות'מאנית. במחצית הראשונה של המאה ה- 16 עמד בראשה **סולימאן "המפואר"**, שצבאותיו הרחיבו את שליטתם בבלקנים ובהונגריה, והגיעו עד לשערי וינה. השליטים לבית האבסבורג הנהיגו את המלחמות נגד העות'מאנים ובעלי בריתם במרכז אירופה, בים התיכון ובצפון אפריקה במשך המאה כולה. **אולם, למרות** שפיכות הדמים ולמרות המגפות (דֶבֶר ומחלה חדשה – העגבת), היו מדינות באירופה המערבית שהגיעו לשיא פריחתן במאה ה- 16. פורטוגל, חלוצת התגליות, לדוגמא פרשה רשת קולוניאלית-מסחרית אדירה, שהשתרעה מברזיל במערב ועד מאקאו שבסין במזרח, והפכה לאחת המדינות העשירות והחשובות.
**הצמיחה במערב** נשענה במידה רבה על גבם של הצמיתים באירופה המזרחית ושל העבדים השחורים שהובאו מאפריקה אל המכרות ואל המטעים ב"עולם החדש". סחר העבדים, משטר העבדות במושבות באמריקה והקולוניאליזם בכללו – הם שהולידו את ההתנשאות האירופית ואת הגזענות. [לי לא ברור מה הסיבה ומה המסובב. מג] המאה ה- 16 מצטיירת אפוא באופנים שונים בהתאם לזווית הראיה של המתבונן: בעיני אינדיאנים ואפריקנים היא נחשבת תקופה איומה של הכחדה ושעבוד; בעיני נוצרים אדוקים היא עידן של רדיפות, הגירות-מאונס ומות מַרטירים. מאידך גיסה, בשביל קבוצות מסויימות, המאה ה- 16 היא תור הזהב: פריחה תרבותית, התרחבות ההשכלה, התגבשות התרבות

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**
**יום נעים ושמח וחודש טוב, בציפיה לישועה!**
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

# יום ד', ז' באייר תשס"ד (28 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הלאומית, שיפור ברמת החיים הודות לסוגי מזון חדשים ומוצרי מותרות, ובאופן כללי – תחושה של קדמה, הרחבת אופקים והפיכתה של אירופה למרכז העולם. [ואלה תולדות...2000]

**"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב."** [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

**יום נעים ושמח וחודש טוב, בציפיה לישועה!**

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל